

Międzynarodowa konferencja popularnonaukowa w Bolesławcu [1]

2015-04-20 10:14

W „Teatrze Starym” w Bolesławcu odbyła się 16 kwietnia 2015 r. konferencja popularnonaukowa pod patronatem Ministra Spraw Zagranicznych RP Grzegorza Schetyny pt.: „Nasza polska Bośnia - od reemigracji do integracji: przeszłość, teraźniejszość, przyszłość”. Partnerami organizatora - Starostwa Powiatowego w Bolesławcu - były: zaprzyjaźnione gminy w Bośni, Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Sarajewie, Udruženje Poljaka MAK Gradiška, Udruženje Poljaka „Bolesławiec” Prnjavor, Stowarzyszenie Polaków w Banja Luce oraz Archiwum Państwowe we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu. W pierwszej części konferencja przybrała oficjalny charakter. Obecny na otwarciu minister Schetyna obiecał wesprzeć ideę digitalizacji zasobów archiwów bośniackich, zarówno kościelnych jak i świeckich, związanych z dziejami polskiego osadnictwa w Bośni i Hercegowinie. W projekt chce się zaangażować Biskup Banjaluki, mons. dr Franje Komarice oraz Ambasada RP w Bośni i Hercegowinie w Sarajewie prowadzona przez historyka dr. Andrzeja Krawczyka.

W trakcie konferencji wygłoszono następujące referaty:

1. dr Andrzej Krawczyk - Ambasador RP w BiH „Polacy w Bośni”
2. Adam Baniecki - Archiwum Państwowe we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu „Osadnictwo Polaków z byłej Jugosławii w powiecie bolesławieckim w latach 1946 - 1947”
3. Gordana Đurđev-Małkiewicz - Uniwersytet Wrocławski „Bośnia w polskich sercach - sentymentalne podróże w czasie”
4. Danijel Kovč - Stowarzyszenie Polaków w Banja Luce „Polska mniejszość narodowa w Bośni i Hercegowinie - przeszłość i dziś”
5. Dariusz Kwaśniewski - Starosta Bolesławiecki „Przyszłość naszych Bośni - co dalej ?”

Podsumowania konferencji dokonali: ambasador RP w Bośni i Hercegowinie dr Andrzej Krawczyński i biskup Banja Luki Franjo Komarica.

Polacy w Bośni

Na przełomie XIX i XX w. na terenie Bośni i Hercegowiny osiedliło się ponad 800 polskich rodzin, liczących 4100 osób, pochodzących z Galicji Wschodniej, Bukowiny oraz Królestwa Polskiego. Ludność ta osiedliła się głównie w województwie Banja Luka. Osadnictwo polskie w było efektem polityki władz austro - węgierskich, której celem było zasiedlenie słabo zaludnionych obszarów Bośni. Tereny te przypadły Austro - Węgrom w wyniku pokoju berlińskiego 1878 r. Zakończenie I Wojny Światowej i powstanie niepodległej Polski sprawiło, że już w 1920 r. pojawił się wśród jugosłowiańskich Polaków pomysł przesiedlenia całej polskiej wspólnoty do Polski. W tym czasie było to niemożliwe z przyczyn technicznych. Odradzająca się i walcząca o swoje granice Polska nie była w stanie zorganizować akcji przesiedleńczej. Po powstaniu w 1929 r. Królestwa Jugosławii, które prowadziło unitarną politykę wobec zamieszkujących je narodów, sytuacja Polaków była na tyle dobra, że nie wysuwali już postulatu przesiedlenia, a oczekiwali wsparcia głównie w organizacji polskiego szkolnictwa. W 1941 r. po rozpadzie Jugosławii, Polacy znaleźli się pomiędzy walczącymi ze sobą Serbami i Chorwatami. Pod koniec wojny, duża część Polaków zaangażowana była w komunistyczną partyzantkę Josipa Broza Tito, która nie odwoływała się do podziałów narodowych.

Zakończenie wojny przyniosło nasilenie konfliktów na tle narodowościowym związanych z przejmowaniem władzy przez komunistów. Sytuacja Polaków stała się bardzo trudna, stąd na I

Zjeździe Polaków w Jugosławii, który odbył się 1 lipca 1945 r. w Prnjavorze zapadła decyzja o powrocie do kraju. Wybrani na zjeździe przedstawiciele Polaków przekazali władzom polskim memorandum, w którym zawarli deklarację chęci przesiedlenia oraz nakreślili warunki na jakich miałyby to nastąpić. Najistotniejszym z nich był postulat osiedlenia się w Polsce całej jugosłowiańskiej Polonii w sposób zwarty. Na miejsce osiedlenia wytypowano powiat bolesławiecki, ponieważ tylko w nim możliwe było zwarte osiedlenie ponad 15 tys. osób. Przy pomocy Polskiej Misji Repatriacyjnej w Jugosławii oraz Państwowego Urzędu Repatriacyjnego wspartego innymi urzędami, jak choćby starostwo bolesławieckie, pomiędzy 5 kwietnia a 5 listopada 1946 r. przewieziono, trzydziestoma dwoma transportami, i osiedlono w powiecie bolesławieckim 15301 osób. W roku 1947 zorganizowano jeszcze jeden, trzydziesty trzeci transport, którym przybyło około 100 rodzin. Przesiedleńcy polscy z Jugosławii stanowili w 1949 r. około 1/3 mieszkańców powiatu.

Obecnie na terenie Bośni i Hercegowiny żyje nadal mniejszość polska, będąca potomkami tych, którzy w latach 1946 – 1947 nie opuścili, z różnych powodów, ówczesnej Jugosławii.

Oprac. Adam Baniecki (Archiwum Państwowe we Wrocławiu Oddział w Bolesławcu)

[2]

Source

URL: <https://www.wroclaw.ap.gov.pl/aktualnosci/miedzynarodowa-konferencja-popularnonaukowa-w-boleslawcu>

Links

[1] <https://www.wroclaw.ap.gov.pl/aktualnosci/miedzynarodowa-konferencja-popularnonaukowa-w-boleslawcu> [2] http://www.ap.wroc.pl/sites/default/files/images/2015/04/bosnia2015_0.jpg